

ἄφροσνον, ἢ οὐκ ἐκ κερδοῦ διὰ τῆς ἐστὶν ὄπι- A
 σκεπτόντα περὶ ἀρχαῶν φύσιν καὶ ἀρχόντων,
 πόττειν ἢ αὐτῆ ἀρετῆ, ἢ ἕτερε. εἰ μὲν γὰρ δεῖ
 ἀμφοτέροις μετέχειν καλοῦ καὶ κακοῦ, διὰ τὴν
 τὸν μὲν ἀρχὴν δεῖαι αἰ, τὸν δὲ ἀρχόμενον κερδο-
 παξ; οὐδὲ γὰρ πῶ μᾶλλον καὶ ἢ πῶν οἷον τε
 διαφέρειν· τὸ μὲν γὰρ ἀρχόμενον καὶ ἀρχεῖν,
 εἶδαι διαφέρειν τὸ ἢ μᾶλλον καὶ ἢ πῶν, οὐδὲν.
 εἰ δὲ τὸν μὲν δεῖ, τὸν δὲ μὴ, ταυμάσιον. εἴτε B
 γὰρ ὁ ἀρχὸν μὴ ἔσται σώφρων καὶ δίκαιος,
 πῶς ἀρετῆ καλοῦς εἶδ' ὁ ἀρχόμενος, πῶς ἀρ-
 χήσεται καλοῦς; ἀκόλαστος γὰρ ὢν καὶ δειλός,
 οὐδὲν ποιήσει τῆς περὶ σωφροσύνης. φανερόν
 τίτιν, ὅτι αἰσάγνη μὲν μετέχει ἀμφοτέ-
 ροις ἀρετῆς, ταύτης δὲ εἶναι διαφορὰς, ὡς περ
 καὶ τῆς φύσιν ἀρχαῶν. καὶ τὸ διδιδίκα ὑφ' ἡγε-
 ται περὶ τῶν ψυχῶν ἐν ταύτῃ γὰρ ὅτι φύσιν,
 τὸ μὲν ἀρχόν, τὸ δὲ ἀρχόμενον. ἂν ἔσθ' ἐπὶ φαι-
 νῶν ἀρετῶν, ὅτι τὸ λόγον ἔχοντος, καὶ τὸ ἄλογον.
 δῆλον τίτιν ὅτι τὸν αὐτὸν ἔσθ' ἔχει καὶ
 ὅτι τῆς ἀρετῆς. ὡς φύσιν τὰ πλείω ἀρχόντα
 καὶ ἀρχόμενα. δῆλον γὰρ ἔσθ' ὅτι τὸ ἐλδύθερον τῶ
 δούλου ἀρχεῖ, καὶ τὸ ἄρρον τῆ δῆλεος, καὶ
 εἰς ἡρώ περὶ δόξ. καὶ ταῖσι ἐν ταύτῃ μὲν τὰ μό-
 ρια τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἐν ταύτῃ διαφερόν-
 τως. ὁ μὲν γὰρ δούλος, ὅλας αἰετὶ ἔχει τὸ βου-
 λευτικόν τὸ δὲ δῆλον, ἔχει μὲν, ἀλλ' ἄμωρον ὁ
 δὲ πῆξ, ἔχει μὲν, ἀλλ' ἀπειλός. ὁμοίως τίτιν
 αἰσάγνη ἔχειν καὶ περὶ τῆς ἡθικῆς ἀρετῆς.
 ἡσπολιπτόν δεῖν μὲν μετέχειν πᾶντας, ἀλλ'
 οὐ τὸν αὐτὸν ἔσθ' ὅσον ἐκάστῳ περὶ
 τὸ αὐτὸ ἔργον. διὸ τὸν μὲν ἀρχόντα τελείαν ἔ-
 χειν δεῖ τῶν ἡθικῶν ἀρετῶν. τὸ γὰρ ἔργον ἐ-
 στὶν ἀπλῶς τῆ ἀρχιτέκτονος ὅτι λόγος ἀρχι-
 τέκτων τῆς δὲ δῆλον ἔκαστον, ὅσον ὄπισθ' ἄλλοι
 αὐτοῖς. ὡς φανερόν ὅτι ὅτι ἡθικῆ ἀρετῆ τῆς
 εἰρημῶν πᾶντων, καὶ οὐκ ἢ αὐτῆ σωφρο-
 σῶν γυναικός, καὶ ἀειδός· οὐδὲ αἰδρία, καὶ δι-
 καιοσύνη, καὶ ἀειδός ὡς τὸ Σωκράτους· ἀλλ' ἢ
 μὲν ἀρχὴν αἰδρία, ἢ δὲ, ἡσπολιπτήν. ὁμοίως
 δὲ ἔχει καὶ περὶ τῆς ἀρετῆς. δῆλον δὲ τῆς καὶ κα-
 μέρος μᾶλλον ὀπισθοποδοσ· κερδοῦ γὰρ οἱ
 λέγοντες ἐξ ἀπατῶσιν ἐαυτοῦ, ὅτι τὸ δὲ ἔχθ' ἢ
 τῆ ψυχῆ, ἀρετῆ, ἢ τὸ ὀρθοῦσθαι γίνεσθαι, ἢ π ἡρῶ
 ποιοῦτων. πολὺ γὰρ ἀμεινον λέγουσιν οἱ ἐξ α-
 εἰθιμοῦντας τὰς ἀρετῆς, ὡς περὶ Γοργίας, τῆς
 οὕτως ὀρεζοῦσθαι· διὸ δεῖ, ὡς περὶ ὁ ποιητῆς
 εἶρηκε περὶ γυναικός, οὕτω νομίζεσθαι ἔχειν περὶ παύτων.

destus, an non. Et vniuersaliter id qua-
 rendum est de imperante natura & pa-
 rente, vtrum eadem virtus, an alia. Si enim
 oportet utrosque participes esse vir-
 tutis, cur tandem alter imperare debet,
 alter parere penitus? Non enim secundum
 magis & minus possunt differre, nam
 imperare & parere specie differunt, &
 non secundum magis & minus. Sin vero
 alium oportet, alium non, admirabile
 est. Nam si imperans non erit temperatus
 & iustus, quomodo bene imperabit? Sin
 is cui imperatur, quomodo bene parebit?
 intemperatus enim & timidus, nihil faciet
 vt oportet. Constat igitur oportere
 utrosque habere virtutem. sed in ipsa vir-
 tute esse differentiam: quemadmodum
 in iis quæ natura obediunt, id aperte in
 animo inspicitur. est enim in animo
 quod natura imperat, & quod patet: quorum
 diuersam censemus esse virtutem, &
 vt rationem habentis, & irrationalis. patet
 igitur eodem modo se habere in aliis.
 Quare pleraque sunt natura imperantia
 & parentia. Alio enim modo liber præest
 seruo, & masculus fæminæ, & vir puero:
 & omnibus insunt partes animæ, sed
 differenter insunt. seruus enim omnino
 non habet deliberandi arbitrium, mulier
 vero habet quidem, sed inualidum: puer
 autem habet, sed imperfectum. Eodem
 igitur modo se habere necesse est & circa
 morales virtutes. Putandum est autem
 omnes participes esse oportere, sed non eodem
 modo, sed quantum cuique opus est. Ex quo
 fit, vt is qui imperat, perfectam virtutem
 habere debeat moralem (nam eius opus est
 simpliciter præcipientis ac præsidentis: ratio
 autem præcipit atque præsidet) aliorum
 vero vnusquisque quantum sibi competit.
 Quare patet virtutem moralem esse
 omnium supradictorum. Nec eadem temperantia
 mulieris & viri, neque fortitudo, neque
 iustitia, vt Socrates putabat: sed hæc
 quidem iubens fortitudo, illa vero obediens
 eodem modo & in aliis. Patet autem
 id magis particulariter considerantibus.
 nam qui vniuersaliter dicunt, quod bene
 se habere animum virtus est, & rectè
 agere, aut aliquid tale, seipsos decipiunt.
 multo enim melius dicunt, qui enumerant
 virtutes, quemadmodum Gorgias, quàm
 qui ita definiunt. Quapropter oportet
 sicut poeta de muliere dixit, ita censere
 in omnibus: